

Az olvasóhoz

AKriza János Néprajzi Társaság 6. Évkönyvében válogatott tanulmányokat és dolgozatokat teszünk közzé, melyek az erdélyi népi élet egy-egy sajátos szeletét mutatják be. Véleményünk szerint a kötet tematikai színessége elsősorban az erdélyi magyar néprajzkutatók szakmai érdeklődését tükrözi.

Évkönyvünket Olosz Katalin tudománytörténeti írása nyitja, melyben Szabó Sámuel és a Vadrózsapőr kapcsolatát elemzi. Demény István Pál összehasonlító jellegű tanulmánya a világfa kivágásával kapcsolatos etnológiai adatokat mutatja be és értelmezi. Nagy Olga írásában azt mutatja be, hogy az asszonyok a tradicionális falusi társadalomban milyen helyet töltöttek be, s a hagyományos paraszti értékrend milyen szerepeket, életpályákat kínált fel számukra. Gazda Klára tanulmánya a népi ornamentika világába vezet el bennünket, melyben feltárja a népi díszítőművészethez szervesen kapcsolódó terminológia állatokkal kapcsolatos történeti rétegeit. Keszeg Vilmos dolgozatában azt vizsgálja meg, hogy a béka milyen szerepet játszik az erdélyi magyar hiedelmekben.

A kötet írásainak második csoportja a népszokásokhoz kapcsolódik. Mitruly Miklós a szilágysági Krasznán élő karácsonyi kántálást mutatja be terepgyűjtései alapján. Balázs Lajos közleménye a csiki farsangi szokásokban felbukkanó bábakalács funkcióit elemzi. Csikszentdomokoson a vénlegények a húshagyókedden szervezett felvonulás keretében sapkájukon bábakalácsot viseltek. Major Miklós dolgozata a szilágysági szüreti szokásokat mutatja be. Szintén ehhez az őszi ünnephez kapcsolódik Mód László és Simon András közleménye, akik az avasi szőlőhegyi prédikáció funkcióit vizsgálták meg. Dánielisz Endre terjedelmesebb dolgozata a bihardíószegi táncalkalmakat mutatja be.

Magyar Zoltán tanulmánya a történeti tudat működését elemzi. Írásában nagyon alapos helyszíni gyűjtés alapján vizsgálja meg, hogy Szent László alakja hogyan él a gyimesiek szájhagyományában. Takács György a Gyimes völgyében élő csángók hitéletének szerves részét alkotó népi imádságokat mutatja be saját gyűjtései alapján.

Gál Irma közleményében a pásztorkodáshoz kapcsolódó babonás hiedelmek és szokások gyergyóalfalvi változatait ismerteti. Gub Jenő írásában azt vizsgálja meg, hogy Sóvidéken milyen borogatókat, kenőcsöket és sebtapaszkokat alkalmaztak a hagyományos népi gyógyászatban. Kicsi Sándor András dolgozata szintén ezzel a témával kapcsolatos. Közlemé-

nyében bemutatja, hogy a taplót és a pöfeteget hogyan alkalmazták vércsillapításra a magyar nyelvterületen. Székely Ferenc írása a vadasdi népi gyűjtögetés formáit és a népéletben betöltött szerepét ismerteti.

Az évkönyvünkben közölt tanulmányok, dolgozatok és közlemények nemcsak tematikai, hanem módszertani szempontból is változatosak. Egyesek előnyben részesítik az anyagközlést, mások pedig egy-egy újabb témát gazdag szakirodalmi háttérrel elemeznek és értelmeznek. Szándékunk az, hogy a romániai magyarság népi kultúrájáról alkotott képünket évkönyvünk írásaival tovább gyarapítsuk és árnyaljuk.

Köszönetet mondunk elsősorban a szerzőknek, hogy dolgozataikat önzetlenül átadták közlésre. Másodsorban köszönettel tartozunk a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklósról elnevezett Sajtóközpontjában dolgozó szakembereknek, akik szaktudásukkal, tapasztalatukkal és nagy türelemmel segítették a kötet szerkesztését. Végül megköszönjük a Magyar Művelődési és Közoktatási Minisztérium jelentős anyagi támogatását, mely lehetővé tette, hogy évkönyvünk újból megjelenhessen. Reméljük, hogy a **Népi írásbeliség, írott folklór, népi kultúra** témájú 7. számú évkönyvünk is hamarosan megjelenik.

Kolozsvár, 1998. május 19.

Pozsony Ferenc
A KJNT elnöke